

Monnickendam, 28 februari 2023

Nummer: 106-397

Portefeuillehouder: A. van de Weijenberg
Contact via: Team samenleving

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid: WMO 2015

Aan de Raad

Onderwerp:

Regiovisie Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang 2022-2027

Voorstel

In te stemmen met de Regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2022-2027;

Inleiding

Tot 2021 was de uitvoering van beschermd wonen geheel in handen van daartoe door het rijk aangewezen centrumgemeenten. Voor de regio Waterland is dat Purmerend. Het rijk en de VNG hebben afgesproken vanaf 2021 te beginnen met het door-decentraliseren van beschermd wonen naar alle gemeenten. De gemeenten in elke regio maken hier onderling afspraken over. Onderdeel van de doordecentralisatie is dat de rijksmiddelen voor beschermd wonen niet meer alleen naar de centrumgemeenten gaan, maar vanaf 1 januari 2024 gedurende een overgangsperiode van tien jaar via een ingroeimodel worden verdeeld over alle gemeenten.

Vanwege de schaalgrootte van onze regio en het feit dat het hier gaat over een relatief kleine groep (zeer) kwetsbare inwoners willen de vier gemeenten in de regio Waterland in de bestaande centrumgemeente-indeling blijven samenwerken, in elk geval tot en met 2027. Dit biedt de beste garantie dat onze bewoners voor de meeste zorgvragen op het gebied van beschermd wonen voldoende en kwalitatief goed aanbod in de regio kunnen krijgen. De regiovisie geeft de kaders aan voor deze samenwerking en geeft prioriteiten aan voor de doorontwikkeling van het aanbod. Het legt daarmee een stevige en verbeterde basis onder de samenwerking.

De visie vertaalt enkele landelijke uitgangspunten naar het beleid voor onze regio:

- Extra inzet op preventie en vroegtijdige signalering van problemen. Beide zijn erop gericht om te voorkomen dat zodanige problemen ontstaan, of dat bestaande problemen zodanig verergeren, dat een bewoner beschermd wonen (thuis of intramuraal) nodig heeft. Daarnaast is de begeleiding bij beschermd thuis er mede op gericht om mogelijke overlast voor de omwonenden zoveel mogelijk te voorkomen;
- Aandacht voor inclusie: het vergroten van de acceptatie van en de tolerantie voor afwijkend gedrag en mogelijke overlast door de aanwezigheid in de wijk van mensen die voorheen in een instelling voor beschermd wonen werden opgenomen;
- Conform de aanbevelingen uit het rapport 'Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis' van de commissie Dannenberg spannen wij ons ervoor in dat mensen zolang mogelijk thuis kunnen blijven wonen, in hun vertrouwde omgeving waar zich hun sociale netwerk bevindt. We proberen te voorkomen dat zij moeten verhuizen naar een instelling in een andere gemeente om intramuraal Beschermd Wonen te ontvangen. Dat betekent dat we intensievere begeleiding gaan bieden onder de noemer: 'beschermd thuis';

- Sinds 2021 kunnen mensen die blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid een beroep doen op de Wet langdurige zorg (Wlz). Dit betekent dat het aanbod voor deze groep niet langer vanuit de Wmo wordt bekostigd. Door deze ontwikkeling richt beschermd wonen vanuit de Wmo zich er steeds meer op om inwoners binnen enkele jaren in staat te stellen om zelfstandig te kunnen wonen. Het aanbod krijgt een meer trainend karakter.

Om hoeveel mensen gaat het?

De onderstaande cijfers gelden voor de regio Waterland. Tot 2022 werd de herkomstgemeente niet geregistreerd. Vanaf 2023 kunnen we nieuwe aanmeldingen verbijzonderen naar herkomstgemeente.

Beschermd wonen:

- 35 plekken in gebruik;
- 14 mensen op de wachtlijst.

Maatschappelijke opvang:

- 124 plekken (telling 2021). Gedurende 2022 is het aantal plekken voor 'sociaal logement' verminderd, maar zijn er plekken voor moeders en kinderen bijgekomen.
- Op de wachtlijst voor trajecten (per type traject):
 - Alleenstaande mannen: 3 personen
 - Vrouwen met kinderen: 4 moeders met kinderen
 - Intensief jongerentraject (Casa24): 2 personen
 - Intensief traject (Gouw): 1 persoon

Voor de gemeente Waterland is er op dit moment alleen een grove schatting mogelijk, omdat de aanmeldingen via het WMO loket van Purmerend zijn gegaan en dit lang niet altijd afgestemd werd met het lokale WMO team. Op jaarbasis maken er grof geschat 8 inwoners per jaar gebruik van Beschermd Wonen en/of MO.

Argumenten

1.1 Groter aanbod voor onze meest kwetsbare inwoners

Vanwege de schaalgrootte van de regio en het feit dat het hier gaat over een relatief kleine groep (zeer) kwetsbare inwoners willen de vier gemeenten in de regio Waterland in de bestaande centrumgemeente-indeling blijven samenwerken, in elk geval tot en met 2027. Dit biedt de beste garantie dat onze bewoners voor de meeste zorgvragen op het gebied van beschermd wonen voldoende en kwalitatief goed aanbod in de regio kunnen krijgen. De regiovisie geeft de kaders aan voor deze samenwerking en geeft prioriteiten aan voor de doorontwikkeling van het aanbod. Het legt daarmee een stevige basis onder de samenwerking;

1.2 De decentralisatie vereist een nieuwe mandaatregeling tussen de regiogemeente en de centrumgemeente

Het mandaatsbesluit verdient vernieuwing, enerzijds omdat het vanwege de decentralisatie niet langer vanzelfsprekend is dat de gemeente Purmerend de toegang tot beschermd wonen regelt voor inwoners van onze gemeenten, en anderzijds omdat Purmerend een inkooptraject van beschermd wonen voor onze regio voorbereidt, terwijl het bestaande mandaatbesluit alleen ziet op de bevoegdheid om subsidie-relaties aan te gaan.

1.3 Betere sturing en monitoring

Het convenant beschrijft de taken van de verschillende partijen bij de uitvoering van de visie en geeft aan op welke doelen en met welke indicatoren de deelnemende gemeenten gaan sturen op de uitvoering en de onderlinge samenwerkingsafspraken. Hiermee kan de gemeente Waterland nog steeds sturen op de zorg voor haar meest kwetsbare inwoners;

Kanttelingen

1.1 Beschikbaarheid geschikte woningen

Voor de uitstroom uit zowel de MO als BW is er voor de inwoners van de gemeente Waterland in enkele gevallen beschikbaarheid van woonruimte nodig. Op dit moment zijn deze er niet voldoende en zijn er geen sluitende afspraken met woningbouwcorporaties. Dit zullen we meenemen als onderwerp in het ontwikkelen van de woonzorgvisie.

1.2 Er zijn nog onduidelijkheden over de toekomstige financiële verdeling tussen de gemeente

Op dit moment is nog niet bekend hoe de nieuwe verdeelsystematiek er uit gaat zien en welke rijksbijdrage onze gemeente zal ontvangen. Wanneer dit bekend is zullen deze ontvangst en de doorbetaling van dit bedrag aan de gemeente Purmerend structureel worden verwerkt in de begroting via een begrotingswijziging. U zult daar op dat moment nader over worden geïnformeerd. Meer informatie hierover staat bij de financiële toelichting.

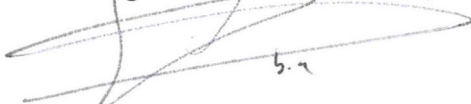
Financiële toelichting

Tot en met 2023 vloeien alle rijksmiddelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang naar de centrumgemeenten toe. Vanaf 1 januari 2024 worden deze middelen volgens een objectief verdeelmodel gedurende tien jaar via een ingroeipad verdeeld over alle gemeenten. Alle gemeenten zijn dan verantwoordelijk voor beschermd wonen voor de eigen inwoners en ontvangen daarvoor middelen.

Met het oog op de gewenste voortzetting van de samenwerking willen de gemeenten in de regio Waterland de volgende financiële afspraken maken:

- Voor bestaande cliënten blijft de verantwoordelijkheid bij de gemeente Purmerend. Purmerend ontvangt hiervoor direct middelen van het Rijk;
- Gemeente Purmerend houdt namens de regio de verantwoordelijkheid voor het faciliteren van intramurale BW-plekken met verblijfsfunctie voor nieuwe cliënten, het indiceren van het beschermd wonen product, de accountgesprekken met BW-aanbieders, kwaliteitsafspraken en het verstrekken van de subsidie(s) of aangaan van inkoopcontracten betreffende BW;
- Purmerend stelt elk jaar een zo getrouw mogelijke begroting op voor bovenstaande activiteiten en stemt deze af met de regiogemeenten;
- De gemeenten in de regio dragen gezamenlijk voorafgaand aan het boekjaar bij om Purmerend te kunnen voorzien in het begrote bedrag voor dit jaar. Dit doen zij naar rato van het bedrag dat ze ontvangen vanuit het objectieve verdeelmodel voor beschermd wonen, op basis van de meest recente gegevens op dat moment. Zo wordt gemeente Purmerend in staat gesteld om de nieuwe cliënten te financieren die vanaf 1 januari 2023 vanuit de regio gebruik maken van de intramurale BW-plekken met verblijfsfunctie;
- Het kan voorkomen dat er aan het eind van het boekjaar sprake is van onder-, dan wel overbesteding ten opzichte van de eerder vastgestelde begroting. De gemeenten vereffenen dit tekort of overschot op basis van het objectieve verdeelmodel (dus op dezelfde manier waarop de gemeenten bijdragen aan het budget, zie hierboven);
- Er wordt geen gezamenlijke reserve opgericht om onderbestedingen mee te kunnen opvangen. Wanneer de afspraken geëvalueerd worden, zal dit op basis van de ontwikkelingen in de periode ervoor opnieuw bezien worden.

Burgemeester en wethouders,



drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur



drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):

Conceptraadsbesluit Regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2022-2027